

Josef BACHURA

„Jak mému dědečkovi zachránili život Vlasovci, ale sami zahynuli“

Nahrávka: Alžběta Horáčková

Scénář k reportáži: Žofie Josefina Horáčková, Kristian Kašpar – žáci 9. třídy ZŠ Waldorfské v Jinonicích pod vedením paní učitelky Zuzany Kubištové a pana učitele Štěpána Ryse

J. B.: „Válka se chýlila ke konci, v Praze vypuklo povstání.“

A. H.: „Kdy to bylo?“

J. B.: „To bylo 5. května roku 1945.“

Můj dědeček Josef Bachura bydlel za druhé světové války v Lahovicích u Prahy. V květnu 1945 na Prahu od jihu táhly německé jednotky. Dědečkovi bylo v té době devatenáct let.

J. B.: „Táhli na Prahu, v několika proudech, jeden proud šel směrem na Pankrác a jeden proud šel z Davle, Štěchovic, přes Zbraslav a Lahovice. Jenže v Lahovicích, už 5. května v noci, jsme porazili topol a postavili barikádu za vesnicí.“

A. H.: „V Lahovicích za vesnicí směrem na Zbraslav?“

J. B.: Směrem na Zbraslav.

A. H.: „Takže někde tam u zámku?“

J. B.: „No. V noci přivezli odněkud zbraně, pušky a několik nás mladíků, protože jsme byli nevojáci, nás místní strážníci učili, jak se puška nabíjí, jak se zajišťuje, no prostě všecko. Hned jsem dostal první hlídku, měli jsme zastavovat německá auta, pokud by nějaká projížděla a měli jsme zastavovat všechna vozidla. Ta noc proběhla celkem klidně.“

Josef Bachura se setkal s Vlasovci, kteří přišli od Prahy. To byli vycvičení ruští vojáci, které zajali Němci. Ti jim ale nabídli, aby bojovali na jejich straně, tedy s Wehrmachtem. Velel jim generál Vlasov, odtud se jim říkalo Vlasovci. Těsně na konci války Vlasovci opět změnili strany a bojovali za svobodné Československo a pomáhali pražským povstalcům, jako byl právě Josef Bachura:

J. B.: „Ráno začali Němci postupovat od Zbraslavi, tak jsme je ostřelovali, přišlo tam pak několik vládních vojáků, přišel zároveň jeden občan, který mě vystřídal, vzal mi pušku, že má teď službu a já byl beze zbraně, tak mi jeden vládní voják dal panzerfaust, ale nikdo nevěděl, jak se s ním zachází. Tak jsme ti, co byli vystřídáni, šli směrem do obce, kde jsme potkali četnu vlasovců.“

A. H.: „A ti šli od Prahy?“

J. B.: „Ti šli od Prahy, a zaujali obranné postavení na břehu Berounky. Jednak ten břeh, co se táhne za obcí směrem k Chuchli, pak v té chatové osadě a k Radotínu, za tou osadou byla jedna kulometná hlídka. Protože jsem neuměl s tím panzerfaustem zacházet, tak si ho vzal jeden z vlasovců. Tak jsem se ocitl beze zbraně a přišel pro mě otec, že jsem dvě noci nespál, tak at' se jdu vyspat.“

Zatímco spal, situace na barikádě, ke které patřil, se radikálně změnila. Když se můj dědeček probudil, vesnice už byla v rukou Němců, kteří začali zabíjet místní občany.

J. B.: „Tam ta kulometná hlídka co byla na konci osady, tak ta byla zničena, tam padl občan Nečas a ještě někdo a v té chatové osadě několik lidí zahynulo, ale já už nevím kdo, to si nepamatuji. Padl obecní strážník, pak jeden učitel co bydlel u Císařovských, pan Veleba, nebo zastřelili hejtmana. Ale nejvíc bylo civilních obětí, oni vyvlekli lidi z domů, ze kterých se střílelo, a postříleli je.“

Josef Bachura se bál, protože měl doma pod kredencí schované náboje. Kdyby je Němci našli, postříleli by celou rodinu. Potom se on, jeho tatínek a další lidé z Lahovic museli shromáždit na jednom místě a pochodovat směrem k Chuchli.

J. B.: „Tak tu a tam prohlíželi-zjistil voják, že mám hodinky, tak mi je sebrali. Kdo měl hodinky, tak mu je sebrali. Ne jenom Rusáci sbírali hodinky, ale i Němci. Byl tam taky jeden, jmenoval se Holeček, vytahoval z kapsy kapesník a vypadly mu z kapsy náboje. Německý voják si toho všiml, hned ho vytáhl a spolu s ním tam byl jeho bratranec, ten měl zase zranění, to pro ně okamžitě byl důkaz, že byl zraněn v boji, což byla pravda. Oba je odvedli do té osady a pak jsme slyšeli výstřely. Prostě je tam zastřelili.“

Dědeček měl ohromné štěstí, ale hlavně skvělý nápad. Když se totiž strhla přestřelka, padl k zemi a předstíral mrtvého.

J. B.: „Když jsem ležel na břiše, tak jsem nevěděl, co se děje, a když ta palba utichla, vyskočil jsem a chtěl jsem utíkat, ale zas to kolem mě začalo hvízdát, tak jsem sebou práskl na záda, abych měl rozhled. Tak se rozhlížím a tady byl voják a povídá „Idí sudá, nebojsa, ja ruskij“. Vlasovec, no. Tak jsem se dostal k Vlasovcům, nechali mě vyspat v takové boudě do druhého dne společně s panem Kubíkem.“

Josef Bachura přežil Pražské povstání na úplném konci války. Z osmého na devátého května přijely tanky Rudé armády, ale to už byli Němci poraženi povstalci, kteří by se neobešli bez pomoci Vlasovců. S nimi to ovšem dopadlo špatně. Čechoslováci je předali oné osvobozující Rudé armádě, která je jako zrádce buď popravila, nebo byli transportováni do sovětských sibiřských lágrů.